

Kokousaika	Keskiviikko 21.10.2020 klo 18.00-20.04
Kokouspaikka	Paanan koulun ruokala
Saapuvilla olleet jäsenet (ja merkintä siitä, kuka toimi puheenjohtajana)	Kettunen Ari, puheenjohtaja Laajalehto Tomi Lääveri Eeva Raiskio Sakari Raitanen Kimmo Yrjänä Mervi
Muut saapuvilla olleet (ja läsnäolon peruste)	Eldén Kaisu, esittelijä, kirjasto Menna Jari, esittelijä, vapaa-aikatoimi Sillanpää Jari, pöytäkirjanpitäjä, sihteeri Stenberg Niina, kh:n edustaja Widén Ulrika, nuvan edustaja
Laillisuus ja päätösvaltaisuus	Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.
Asiat	§ 18-20
Pöytäkirjan tarkastustapa (tarkastuspaikka ja -aika sekä tarkastajien valinta taikka merkintä edellisen kokouksen pöytäkirjan tarkastamisesta)	Tästä kokouksesta laadittavan pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin yksimielisesti vapaa-aikalautakunnan jäsenet Eeva Lääveri ja Sakari Raiskio.
Pöytäkirjan allekirjoitus ja varmennus	Puheenjohtaja Pöytäkirjanpitäjä Ari Kettunen Jari Sillanpää
Pöytäkirjan tarkastus Pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun mukaiseksi. Pöytäkirjan käsittelylehdet on samalla varustettu nimikirjaimillamme.	Tarkastusaika Jokioinen 27.10.2020 Allekirjoitukset Eeva Lääveri Sakari Raiskio
Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä	Paikka ja pvm Kunnan kotisivuilla (www.jokioinen.fi /Päätöksenteko/ Pöytäkirjat ja esityslistat) 28.10.2020-18.11.2020. Virka-asema Allekirjoitus sivistystoimenjohtaja

Vuoden 2021 talousarvio ja vuosien 2021–2023 taloussuunnitelma

Kh § 126
7.9.2020

Koronapandemia vaikuttaa merkittävästi Jokioisten kunnan vuosien 2020–2023 talouteen. Pandemian keston pituutta ja vaikutuksia talouteen ei ole mahdollista täysin luotettavasti arvioida. Tämä vaikeuttaa huomattavasti talouden suunnittelua. Kaikki arviot tarkentuvat syksyn aikana talousarviovalmistelun edetessä.

Toimintayksiköiden tulee laatia talousarvioesityksensä vuoden 2020 kustannustason mukaiseksi 1 %:lla vähennettynä (pl. henkilöstömenot ja sote) ja pidättäytyä kaikista menoja lisäävistä esityksistä. Palvelutarpeen osittainen mahdollinen kasvu on rahoitettava talousarvion sisäisin siirroin. Palvelutarpeen mahdollinen väheneminen on huomioitava siten, että palveluiden tuotanto sopeutetaan tarpeeseen ja kysyntään.

Mitään uusia käyttömenoja lisääviä toimintoja tai toimintojen laajentamisia ei voida hyväksyä vuoden 2021 talousarviovalmistelussa. Tarkemmat talouden tasapainottamislinjaukset voidaan päättää syksyn aikana, kun mm. hallituksen budjettiriihen kuntatalousvaikutukset ovat selvillä ja kuntakohtainen talousennuste voidaan tarkentaa. Kaikkiin talousarvion pohjana oleviin tietoihin sisältyy tässä vaiheessa epävarmuutta.

Kunnan investointimahdollisuudet ovat edelleen rajalliset, jotta velkamäärä ei lähde uudelleen kasvuun.

Talousarvion laadinnan keskeiset lähtökohdat:

Positiiviset

- kunnan taseessa ei ole kertynyttä alijäämää
- vuoden 2020 talousarvion käyttömenot ovat Jokioisilla alhaisimmat asukasta kohden seudun kuntiin verrattuna (kunta toimii tehokkaasti)
- ei suuria investointitarpeita, palvelutuotannon kiinteistöt hyvässä kunnossa (uudisrakennettu, peruskorjattu)
- palveluverkkoa kehitetty johdonmukaisesti
- lainakannan kasvu hallinnassa/laskeva

Negatiiviset

- valtionosuudet eivät kasva/laskevat
- verotulot laskevat / kehitys polkee paikallaan 2021–2022

- sote-menot kasvavat (arvio tässä vaiheessa n. 300 000 – 500 000 euroa)
- henkilöstömenot kasvavat (n. 150 000 euroa)
- kunnan asukasluku on laskeva
- koronan aiheuttamat lisäkustannukset, tulomenetykset ja viivevaikutukset
- painelaskelmat synkkää luettavaa niin Jokioisten kuin useiden muidenkin Kanta-Hämeen kuntien osalta

Ehdotus

Kunnanhallitus päättää

- 1) velvoittaa hallintoelimet laatimaan vuoden 2021 käyttötalouden talousarvioehdotuksensa siten, että käyttötalouden kokonaismenoissa pyritään 1 %:n vähennykseen vuoden 2020 talousarvioon verrattuna (pl. palkkojen yleiskorotukset ja sosiaalitoimi sekä terveydenhuolto),
- 2) että vuoden 2021 kunnan kokonaisinvestointien maksimimäärä on 800 000 euroa,
- 3) vuoden 2020 vahvistetun talousarvion taloussuunnitelmavuodet 2021–2022 toimivat talousarvion 2021 valmistelun pohjana siten, että niiden osalta huomioidaan tarvittavat sopeuttamistoimenpiteet,
- 4) että talousarvion laadinnassa ja tavoitteiden asettamisessa tulee huomioida voimassa oleva kuntastrategia siten, että talousarvio toteuttaa kuntastrategiaa ja sen tavoitteita,
- 5) että talousarvio-ohjeita tulee noudattaa ja laatia talousarvioehdotukset suoraan niiden mukaisiksi, ja
- 6) että hallintoelinten tulee jättää talousarvioehdotuksensa hallinto- ja talousjohtajalle sekä käyttötalouden että investointien osalta viimeistään 15.10.2020, joka myös antaa tarvittavia tarkempia talousarvion valmisteluohjeita.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti kunnanjohtajan päätösehdotuksen.

Vapla § 18
21.10.2020

Vuoden 2021 talousarviota on valmisteltu yhteistyössä vapaa-aikalautakunnan vastuualueiden esimiesten sekä eri hallintokuntien viranhaltijoiden kanssa. Talousarvio- ja suunnitelmatyön perustana on vuosien 2021–2022 taloussuunnitelma sekä lautakunnan, kunnanhallituksen ja valtuuston asiaa koskevat ohjeet, päätökset ja kannanotot.

Vapaa-aikalautakunnan talousarvio sisältää Jokiläänin kansalaisopiston, Jokioisten kirjastotoimen sekä vapaa-aikatoimen taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet.

Vapaa-aikalautakunta

Toimintatuotot vuoden 2021 talousarvioehdotuksessa ovat 323 880 €.

- Toimintatuotot ovat pienentyneet 12 800 € (3,8 %).

Toimintakulut vuoden 2021 talousarvioehdotuksessa ovat yhteensä 1 314 750 €.

- Vuoden 2020 talousarviossa toimintakuluiksi on arvioitu 1 304 390 €. Talousarvioehdotus vuodelle 2021 on toimintakuluiltaan 10 360 € (+ 0,8 %) suurempi kuin vuoden 2020 ta –ehdotus.

Vuosikate vuoden 2021 talousarvioehdotuksessa on 990 870 €.

- Vuoden 2019 talousarviossa toimintakatteeksi on arvioitu 967 710 €. Talousarvioehdotus on vuosikatteeltaan 23 160 € (+ 2,4 %) suurempi kuin vuoden 2020 ta –ehdotus.

Jokiläänin kansalaisopisto

Talous

Toimintatuotot vuoden 2021 talousarvioehdotuksessa ovat 240 000 € (+- 0 / ta 2020)

Toimintamenot vuoden 2021 talousarvioehdotuksessa ovat 388 320 € (+ 15 680 € / ta 2020)

Vuosikate vuoden 2021 talousarvioehdotuksessa on 148 320 € (+ 15 680 € / ta 2020)

Kirjastotoimi

Talous

Toimintatuotot vuoden 2021 talousarvioehdotuksessa ovat 8 100 € (- 12 800 / ta 2020)

Toimintamenot vuoden 2021 talousarvioehdotuksessa ovat 369 280 € (- 17 160 / ta 2020)

Vuosikate vuoden 2021 talousarvioehdotuksessa on 361 180 € (- 4 360 € / ta 2020)

Investointiehdotus vuodelle 2021 (kirjasto)

Kirjaston talousarvioehdotukseen vuodelle 2021 sisältyy esitys investointimäärärahan myöntämisestä omatoimikirjaston perustamiskustannuksiin. Esitys sisältää omatoimikirjastotoiminnan aloittamisen kannalta välttämättömien laitteiden, kalusteiden ja ohjelmien hankintaan 30 000 €.

Omatoimikirjasto lisää kirjaston käytettävyyttä ja saavutettavuutta. Omatoimiaukioloaikojen käyttöönotto mahdollistaa kirjastopalveluiden käytön aamu- ja ilta-aikaan sekä viikonloppuisin. Omatoimikirjasto –malliin siirtymisestä on tehty valtuustoaloite 4.2.2020. Saatujen ennakkotietojen perusteella valtionavustuksen saaminen omatoimikirjaston perustamiskustannuksiin on epävarmaa.

Vapaa-aikatoimi

Talous

Toimintatuotot vuoden 2021 talousarvioehdotuksessa ovat 75 780 € (+- 0 / ta 2020)

Toimintamenot vuoden 2021 talousarvioehdotuksessa ovat 557 150 € (+ 11 840 / ta 2020)

Vuosikate vuoden 2021 talousarvioehdotuksessa on 481 370 € (+ 11 840 € / ta 2020)

Investointiehdotukset (vapaa-aikatoimi):

2021:

Pikku-Liesjärven leirikeskuksen saneeraus 2/4 35.000

Pesäpallon alakentän peruskorjauksen toteutus 260.000
- AVI:n rakentamisavustus n. 20%

Kuntoportaiden rakentaminen (kustannusarvio teknisen hall. osastolta)

2022:

Pikku-Liesjärven leirikeskuksen saneeraus 3/4 35.000

Urheilukeskuksen pukuhuone- ja huoltotilojen rakentaminen 450.000
AVI:n rakentamisavustus 30%

2023:

Pikku-Liesjärven leirikeskuksen saneeraus 4/4 35.000

Esityslistan liitteenä on vapaa-aikalautakunnan talousarvioehdotus, joka sisältää taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2021 (Vapla 21.10.2020, liite1).

- Ehdotus** Lautakunta päättää hyväksyä vapaa-aikalautakunnan talousarvioehdotuksen vuodelle 2021 käyttömenojen ja toiminnallisten tavoitteiden osalta.
Lautakunta päättää lisäksi talousarvioon ja taloussuunnitelmaan vuosille 2021–2023 tehtävistä investointiehdotuksista kokouksessa esityslistalla olevien ehdotusten pohjalta.
- Päätös** Lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.
Lisäksi lautakunta päätti esittää Pikku-Liesjärven leirikeskukseen saneeraukseen varattujen määrärahojen kohdentamista kunnanhallituksen nimittämän kehittämistyöryhmän laatiman raportin ja vapaa-aikatoimen henkilöstön kuulemisen pohjalta (esim. wc-tilojen rakentaminen ja päärakennuksen vesi- ja viemäröintityöt).

Viranomaisten pöytäkirjat ja päätökset

Vapla § 19
21.10.2020

Kansalaisopiston rehtorin päätökset § 1-7

Ehdotus

Lautakunta päättää merkitä edellä esitellyt pöytäkirjat tiedoksi ja päättää, että pöytäkirjoissa olevia kuntalain mukaisen otto-oikeuden piiriin kuuluvia päätöksiä ei oteta vapaa-aikalautakunnan käsiteltäviksi.

Päätös

Lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Ilmoitusasiat

Vapla § 20
21.10.2020

1. Naisten ja miesten Easyline-ryhmät ovat käynnistyneet Datu-milla. Ohjaajana molemmissa ryhmissä toimii Minna Alaspää.
2. Paikallisten nuorisoyhdistyksien kanssa tehtävä yhteistyö jatkuu edelleen. Nuorisotilalla yhdistykset näkyvät jatkossakin viikonloppujen valvontavuoroissa.
3. Jokioisten Frisbeegolf Open –kisat on järjestetty Jokioisilla 26.7. ja 27.9.
4. Jokioisten ja Tammelan yhteiset harrastelentopallisarjat on aloitettu Jokioisilla 6.10. ja Tammelassa 7.10. Joukkueita on A-sarjassa 4 ja B-sarjassa 10.
5. Nuorisotyöntekijät osallistuivat Tietotalolla järjestettäviin uusien luokkien ryhmäytyksiin. Ryhmäytyksissä kävivät kaikki uudet 7- ja 5-luokat. Mukana olivat myös seurakunnan nuorisohjaajat, sekä koulun kuraattori ja terveydenhoitaja.
6. Nuorisotoimi on järjestänyt runsaasti ohjelmaa eri ikäluokille Nuokkarilla syyslomalla. Lisäksi on järjestetty mm. ilmainen luisteluvuoro Forssan Jäähallissa ja Halloween-tapahtuma yhteistyössä Nuorisovaltuuston kanssa.
7. Vapaa-aikasihteeri on palkannut Joonan Rantasen tilapäiseksi tuntityöntekijäksi nuorisotoimen kerhotoimintaan ajalle 31.8.-30.11. Joonan Rantanen opiskelee lähihoitajaksi, ja saa näin suoritettua opintoihin liittyvän työharjoittelun. Työtunneista pidetään erillistä työpäiväkirjaa.
8. Uusi nuorisovaltuusto valitaan kaudelle 2021-2023. Vaalit järjestetään Paanan koululla ja Nuokkarilla syksyn aikana.
9. Jokioisten Kuntokeskukseen on asennettu ilmalämpöpumppu Okkopete Oy:n toimesta. Tarjoukset pyydettiin kolmelta eri

toimittajalta, Forssan Kylmä-Keskus Oy:ltä, Kylmäkeskus Sami Oy:ltä ja Okkopete Oy:ltä. Samoin salilla on tehty katon äänieristeiden vaihto sekä pintamaalaustöitä. Lisäksi salille on hankittu 2 käytettyä Technogym -painopakalaitetta.

10. Kaikille Kuntokeskuksen aktiivikäyttäjille on annettu 3 kuukauden aikahyvitys kevään koronan takia menetetyistä saliajasta.
11. Ikäihmisten jummat on aloitettu ti 18.8. Datumilla neljässä eri ryhmässä tiistaisin ja perjantaisin klo 9.00-10.30 ja 10.30-12.00. Ohjaajana toimii edelleen Terhi Tuomola..
12. Urheilukoulua on pidetty ohjaaja Venla Veistolan toimesta urheilukentällä 29.6.-24.7.
13. Eka- ja tokaluokkalaisten Liikuntapassi-kampanja on järjestetty ajalla 24.8.-30.10. Mukana jokioislaisista yhdistyksistä mukana GummiWihta, Koetus Juniorit ja Tahdittomat.
14. Aluehallintovirasto on myöntänyt Jokioisten kunnalle 3.000 euron avustuksen jaettavaksi urheiluseuroille vähävaraisten lasten ja nuorten liikuntaharrastuksen tukemiseen. Hakemuksen perusteella vapaa-aikasihteerin päätöksellään myöntänyt GummiWihta ry:lle 560 euroa tositteita vastaan. Lisäksi myönnettyistä avustuksista on tehtävä selvitys Aluehallintovirastoon, ja jakamatta jääneelle määrärahalle voi anoa jatkoaikaa vuodelle 2021 30.11.2020 mennessä.
15. Nuoriille on järjestetty tenniksen alkeiskurssi Paanan kentällä 16.-18.6.2020. Opettajana kurssilla toimi Jouko Säätelä Loimaalta. Osallistujia kurssilla yhteensä 7 nuorta.
16. Salivuorot Paanalla, Miinalla ja Datumilla on aloitettu 17.8.

17. Sanni Ristolainen ja Henriikka Korteniemi ovat sanoutuneet irti erityisnuorisotyöntekijän (17.8.2020) ja nuoriso-ohjaajan (12.8.2020) toimista. Kyseiset avoimet toimet on julistettu haakuun, ja hakuaika on päättynyt 25.9.2020. Hakemuksia tehtäviin tuli yhteensä 7 kpl. Haastattelut tullaan suorittamaan 21.10.
18. Parhaat tyttö- ja poikaurheilijat sekä Kunnan Kuntalaiset vuodelta 2019. on palkittu Vesihelmessä 1.10. Menestyneiden urheilijoiden Seutukunnallinen Gaalailta on peruttu, ja stipendit on toimitettu urheilijoille henkilökohtaisesti.
19. Kuntokeskukseen on asennettu langaton vierailijaverkko 5.10. Lounean toimesta.
20. Jokioisten kunta on saanut Aluehallintovirastolta 50.000 euron avustuksen urheilualan alakentän keinopinnoittamista varten. Työt on aloitettava vuonna 2020, ja varsinainen toteutus tehdään vuoden 2021 syksyllä pesäpallokauden päättyttyä.
21. Nuorisotoimi on järjestänyt koko perheen matkan Sisumetsän Seikkailupuistoon 26.9.2020. Osallistujia retkellä oli noin 30 henkeä.
22. Pikku-Liesjärven leirikeskus on ollut suljettuna koko kesän ja alueella on tehty vesijohto- ja viemäritöitä sekä raivattu ja paranneltu piha-alueita. Myös saunaa on remontoitu, ja töitä on tarkoitus jatkaa suunnitellun mukaisesti alueella ensi keväänä.
23. Nuoriso-ohjaaja Sanna Ståhlströmin työsuhdetta on jatkettu ajalle 13.8.-30.10.2020.

Ehdotus	Lautakunta merkitsee ilmoitusasiat tietoonsa saatetuiksi.
Päätös	Lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

21.10.2020

Muutoksenhakukiellot

Kieltojen perusteet	<p>Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.</p> <p>Pykälät:</p> <hr/>
	<p>Koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 134 §:n 1 momentin mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.</p> <p>Pykälät: 18-20</p> <hr/>
	<p>Hallintolainkäyttölaki 5 § 1 mom. / muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.</p> <p>Pykälät ja valituskieltojen perusteet:</p> <hr/>

Oikaisuvaatimusohjeet

Oikaisuvaatimusviranomainen ja -aika	<p>Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen/hankintoaikaisun. Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus/hankintoaikaisu tehdään, osoite ja postiosoite:</p> <p>Jokioisten vapaa-aikalautakunta Keskuskatu 29 A 31600 Jokioinen puhelin: https://www.jokioinen.fi/ysteystiedot/ sähköposti: jokioisten.kunta@jokioinen.fi</p> <p>Oikaisuvaatimuspykälät: 18-20</p> <p>Hankintoaikaisupykälät:</p> <hr/>
	<p>Oikaisuvaatimus/hankintoaikaisu on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.</p> <p>Oikaisuvaatimus on toimitettava Jokioisten kunnan kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.</p> <p><i>Asianosaisen</i> katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.</p> <p><i>Kunnan jäsenen</i> katsotaan saaneen päätöksestä tiedon 7. päivänä siitä, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi kunnan kotisivuille.</p>

Oikaisuvaatimuksen sisältö	<p>Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusaajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.</p> <p>Oikaisuvaatimuksesta/hankintaoikaisusta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.</p>
-----------------------------------	--

Valitusosoitus

Valitusviranomaisen ja -aika	<p>Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.</p> <p>Valitusviranomaisen, yhteystiedot: Hämeenlinnan hallinto-oikeus Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna Käyntiosoite: Hämeenlinnan oikeustalo, Arvi Kariston katu 5, 13100 Hämeenlinna Sähköpostiosoite: hameenlinna.hao(at)oikeus.fi Puhelinnumero: 029 56 42210 (asiakaspalvelu), tietoliikennekatkon sattuessa 050 407 3429 (lisämaksuton) Faksinumero: 029 56 42269 Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet</p> <p>Kunnallisvalitus, pykälät: Valitusaika <u>30</u> päivää</p> <hr/> <p>Hallintovalitus, pykälät: Valitusaika _____ päivää</p> <hr/> <p>Muu valitusviranomaisen, osoite ja postiosoite Valitusaika _____ päivää</p> <hr/> <p>Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista.</p>
-------------------------------------	--

Valituskirjelmä	<p>Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:</p> <ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; sekä - perusteet, joilla muutosta vaaditaan <p>Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan tai kirjelmän muun laatijan nimi ja kotikunta sekä postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.</p> <p>Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.</p> <p>Valituskirjelmään on liitettävä:</p>
------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä - todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. <p>Asiamiehen on tarvittaessa liitettävä valtakirja (HLL 21 §).</p>
Valitusasiakirjojen toimittaminen	<p>Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.</p> <p>Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan kuluessa.</p> <p>Valitusasiakirjat voi toimittaa myös: nimi, osoite, postinumero Pykälät:</p> <p>Valitusasiakirjat on toimitettava ⁽¹⁾: nimi, osoite, postinumero Pykälät:</p>
Oikeudenkäyntimaksu	<p>Valituksen käsittelystä hallinto-oikeudessa peritään oikeudenkäyntimaksu 260 euroa. Jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä, jos asianosainen on laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on asian vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.</p>
Valitus markkinaoikeudelle	<p>Oikeudenkäyntimaksu on 2 000 euroa.</p> <p>Jos markkinaoikeudessa käsiteltävässä julkisia hankintoja koskevassa asiassa hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4 000 euroa. Jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6 000 euroa.</p> <p>Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 500 euroa.</p> <p>Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) sekä vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalveluiden alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1398/2016) soveltamisalaan kuuluvassa muutoksenhakuasiassa peritään markkinaoikeudessa 2 §:ssä säädetyn maksun sijasta 500 euroa, jos muutoksenhakuasia poistetaan käsittelystä antamatta pääasiasta ratkaisua, se jää tutkimatta tai se jää sillensä.</p>
Lisätietoja	<p>Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje/valitusosoitus liitetään pöytäkirjan-otteeseen.</p>

¹⁾Jos toimitettava muulle kuin valitusviranomaiselle.